

KEEPWALKING

THIS IS

การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์
ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน

A NEW WORLD

เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคกลางตอนบน 2565

การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์
ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน

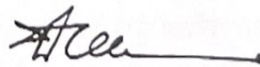
เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา ภาคกลางตอนบน 2565

คำนำ

การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลความท้าทายต่อการปฏิรูปการอุดมศึกษา และสร้างโอกาสในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบของประเทศ เพื่อเป้าหมายระยะยาวในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การพัฒนานวัตกรรม และการเสริมสร้างศักยภาพบัณฑิตที่มีทักษะด้านอาชีพ (Hard skill) และทักษะชีวิต (Soft Skill) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเป้าหมายหลักที่ได้บรรจุไว้ในแผนการพัฒนาระบบอุดมศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2561-2580

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในทักษะอาชีพ (Hard skill) และทักษะทางสังคม (Soft skill) ดังกล่าวในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าการเปลี่ยนแปลงในยุคใดๆที่ผ่านมา จำเป็นต้องผนวกการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโลกแห่งความเป็นจริง การบูรณาการการศึกษาทั่วไปและสหกิจศึกษา ซึ่งเป็นการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้จากสถาบันและจากสถานการณ์การทำงานในโลกแห่งความเป็นจริง และสะท้อนกลับมายังผู้สอนให้ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเติมเต็มให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัต จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

เครือข่ายฯ ขอขอบคุณกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้มีการพัฒนาแนวคิดนี้สู่การปฏิบัติในรูปแบบที่หลากหลายดังปรากฏในเอกสารฉบับนี้ ซึ่งถือเป็นงานบุกเบิกครั้งแรกของการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับ สหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปด้วยกัน และขอขอบคุณผู้แทนและคณะทำงานของแต่ละสถาบัน ที่ได้ใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการศึกษารวบรวมข้อมูลความคิดและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตลอดระยะเวลาการดำเนินการที่ค่อนข้างมีข้อจำกัดเนื่องจากเป็นช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 จนตกผลึกเป็นความคิดที่สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการพัฒนาบัณฑิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถาบัน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวคิดเหล่านี้จะเป็นประโยชน์กับสถาบันอื่นๆที่สนใจนำไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันต่อไป

(ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์)

อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประธานเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน

ความนำ

“คุณภาพบัณฑิต” คือเป้าหมายหลักของทุกสถาบันอุดมศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิต ในยุคที่สังคมเจริญก้าวหน้า มีความซับซ้อน และเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและบางครั้งก็ฉับพลันยากที่จะคาดการณ์ได้ดังเช่นปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตยังเป็นเรื่องที่สถาบันต้องเร่งดำเนินการ “การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษา” คือแนวทางที่ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน เห็นพ้องต้องกันว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในโลกของการเปลี่ยนแปลงนี้ได้

ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาทั่วไปไม่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้รอบ มีทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะทางปัญญาที่นอกเหนือวิชาชีพ ขณะที่หลักสูตรสหกิจศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะอาชีพ เป็นการวัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีการบูรณาการระหว่างการเรียนการสอนกับการทำงานในสถานประกอบการ องค์กร หรือชุมชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องการความรู้รอบและทักษะทางสังคมเพื่อสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างกลมกลืนและมีความสุข อันส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ในงานที่รับผิดชอบสู่ความสำเร็จ

หากสถาบันอุดมศึกษาสามารถแสวงหาวิธีการบูรณาการการศึกษาทั่วไปและสหกิจศึกษาที่มีเป้าหมายเดียวกันคือคุณภาพบัณฑิตแบบองค์รวม ได้อย่างสอดคล้อง เป็นปัจจุบันและอย่างต่อเนื่อง การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ พร้อมทำงานและใช้ชีวิตในโลกที่มีความผันผวน ดังเช่นปัจจุบันก็น่าจะเป็นไปได้ แต่งานนี้ไม่่ง่ายเนื่องจากงานการศึกษาทั่วไปและงานสหกิจศึกษาส่วนใหญ่เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่แตกต่างกัน และยังมีปัจจัยความต้องการของหลักสูตร นโยบายและบริบทของแต่ละสถาบันฯที่แตกต่างกันอีกด้วย

เป็นที่น่ายินดีที่มีสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายฯ สนใจงานท้าทายนี้ และตอบรับเข้าร่วมโครงการ “การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษา ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน” ครั้งนี้ 17 สถาบัน โดยมีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ ดร.วีระพงษ์ ประสงค์จิน ร่วมกับแม่ข่ายเครือข่ายฯ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ เริ่มจากการประชุมผู้แทนสถาบันที่เข้าร่วมโครงการ กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กรอบการดำเนินการศึกษา วิธีการศึกษาและผลงานที่พึงได้สุดท้ายของโครงการ จากนั้นแต่ละสถาบันตั้งคณะทำงาน ศึกษาประเด็นต่างๆ ตามที่ประชุมผู้แทนสถาบันกำหนด และนำเสนอในที่ประชุมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะๆ จนถึงขั้นสุดท้ายคือการจัดทำรูปแบบ/แผนงานการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามบริบทของแต่ละสถาบัน ดังแสดงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ ในการดำเนินงานและกรอบแนวคิดของโครงการ ตามแผนภาพที่ 1 และระเบียบวิธี

กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน และรูปแบบการพัฒนารายวิชาและหลักสูตรการเรียนการสอนในภาพรวมของแต่ละสถาบัน ในแผนภาพที่ 2

โครงการการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน

สถาบันที่เข้าร่วมโครงการ

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถิต
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
6. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
7. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถิต
8. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
10. สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
11. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
12. วิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
13. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
14. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
16. มหาวิทยาลัยนครปฐม
17. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

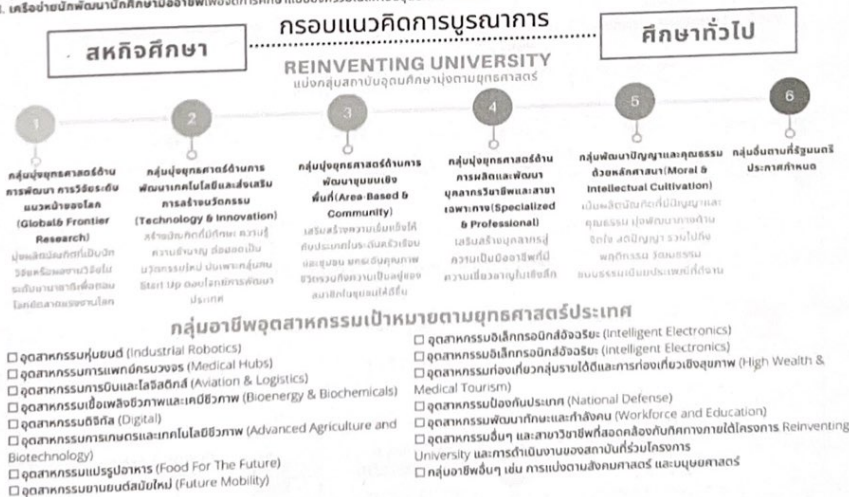
วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อยกระดับรูปแบบหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ระบบการจัดการ การดำเนินงาน หรือระบบนิเวศที่ส่งเสริมการพัฒนาบัณฑิตแบบองค์รวม
2. เพื่อพัฒนาหรือช่วยจัดทําเนื้อหาเพื่อจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการบูรณาการรายวิชาทั่วไป สหกิจศึกษา และการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์

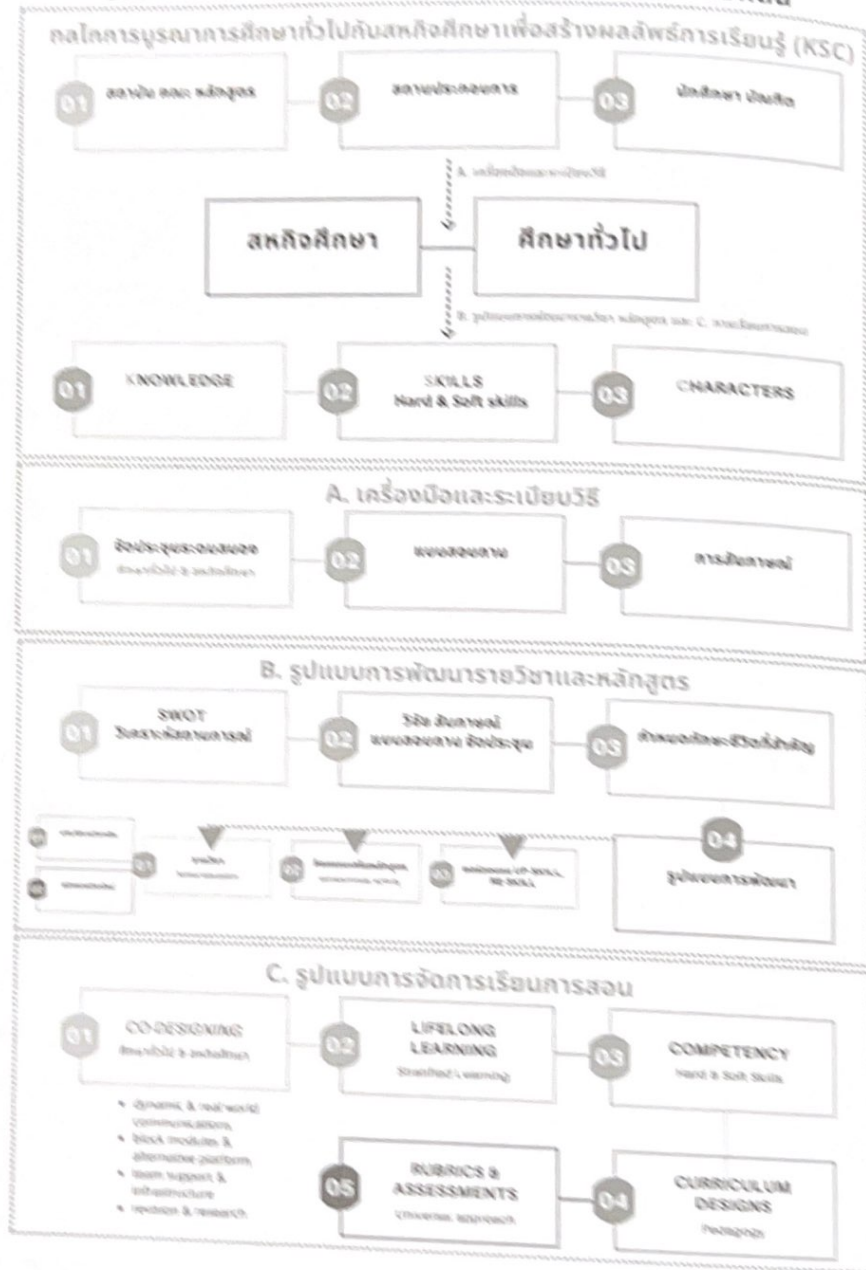
1. รูปแบบหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ระบบการจัดการ การดำเนินงาน หรือระบบนิเวศที่ส่งเสริมการพัฒนาบัณฑิตแบบองค์รวม
2. รูปแบบการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างนักพัฒนาบัณฑิตที่มีอาชีพ
3. เครือข่ายนักพัฒนาบัณฑิตที่มีอาชีพเพื่อจัดการศึกษาแบบองค์รวมในสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์

แผนภาพที่ 1 ความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ ในการดำเนินงาน และกรอบแนวคิดของโครงการ

โครงการการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน

แผนภาพที่ 2 ระเบียบวิธี กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน และรูปแบบการพัฒนาวิชา และหลักสูตรการเรียนการสอนในภาพรวมของแต่ละสถาบัน

นโยบายของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานระบบนิเวศการพัฒนาบัณฑิตแบบองค์รวม สถาบันฯ ควรส่งเสริมการบูรณาการระหว่างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและสหกิจศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เกิดการสื่อสารที่เป็นพลวัตระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาและสถานประกอบการ มีระบบสนับสนุนการทำงาน ระบบวิจัยและพัฒนา นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะวิชาที่มีลักษณะธรรมชาติของการทำงานที่ใกล้ชิดกับสถานประกอบการมักมีแนวโน้มการผนวกเชื่อมโยงได้การจัดการเรียนการสอนได้ดีกว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบูรณาการในภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษาเป็นความท้าทายซึ่งไม่อาจเห็นผลลัพธ์ในระยะสั้น จากการศึกษาพบว่าสถาบันควรเริ่มปรับเปลี่ยนในบางคณะหรือหลักสูตรที่มีความพร้อมเพื่อสร้างต้นแบบแล้วจึงปรับปรุงและขยายผลในวงกว้างไปยังคณะอื่น ๆ แม้กระทั่งในระดับคณะวิชาหรือหลักสูตรก็อาจจะทดลองริเริ่มก่อนในบางรายวิชา ซึ่งอาจารย์ผู้สอนและบุคลากรที่มีความมุ่งมั่นในการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาแบบองค์รวมถือว่าเป็นผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาก

จากข้อมูลของสถาบันที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าการเสวนาระหว่างคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษาทั่วไปและสหกิจศึกษามีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการประเมิน ปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม ความรู้ ทักษะและทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และจากกลไกการบูรณาการความร่วมมือกันของสถาบันการศึกษา ผู้ประกอบการ และนักศึกษา ด้วยการจัดประชุมระดมสมอง การทำแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ เพื่อหาความต้องการที่พึงประสงค์ ได้นำไปสู่การปรับปรุงการศึกษาทั่วไปและสหกิจศึกษา ในรูปแบบของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ระบบการจัดการ กลไกการทำงาน หรือระบบนิเวศที่ส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม รวมถึงการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับรูปแบบการ บูรณาการการพัฒนา นิสิตแบบองค์รวม ซึ่งจะต้องดำเนินการต่อไปหลังจากการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาแล้ว

ตลอดขั้นตอนการศึกษาซึ่งเน้นให้มีการนำผลการศึกษาของคณะทำงานในแต่ละสถาบันมานำเสนอเป็นระยะๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้แต่ละสถาบันได้เห็นมุมมองที่แตกต่าง และสามารถนำไปพัฒนารูปแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาในรูปแบบที่สอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถาบันต่อไป อย่างไรก็ตามในช่วงของการดำเนินโครงการเป็นช่วงที่มีภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์ และการจัดสหกิจศึกษาของแต่ละสถาบันต้องแผ่วลง ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามจึงอาจมีข้อจำกัดพอสมควรและจำเป็นต้องใช้ข้อมูลย้อนหลังเข้ามาเสริม

บทความในหนังสือเล่มนี้ นำเสนอรูปแบบการบูรณาการวิชาศึกษาทั่วไปและสหกิจศึกษาจาก 14 สถาบันที่เข้าร่วมโครงการ แต่ละสถาบันอาจเลือกเพียงบางหลักสูตร ที่สอดคล้องกับ

12 กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ประเทศ ตามแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประเทศ และตามประเภทความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดโดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นตัวอย่างในการนำเสนอ แต่บางสถาบันอาจเลือกที่จะนำเสนอเป็นภาพรวมของสถาบัน โดยไม่เจาะจงว่าเป็นหลักสูตรใด นอกจากนี้ในการพัฒนารูปแบบฯ อาจมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน หรือมีความสำเร็จของการดำเนินงานตามรูปแบบที่นำเสนอไปบ้างแล้ว ขณะที่บางสถาบันนำเสนอเพียงข้อมูลและแนวคิดที่จะดำเนินการ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้มีการจัดรวบรวมและนำเสนอเปรียบเทียบไว้ในตารางท้ายเล่ม

ในนามของคณะผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้แทนสถาบันและคณะทำงานของแต่ละสถาบันฯ ที่ได้มีความกล้าหาญและความพยายามที่จะบูรณาการการศึกษาทั่วไประหว่างศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ซึ่งเป็นครั้งแรกที่เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในระดับภูมิภาคได้ร่วมพลังดำเนินการศึกษาวิจัยในโครงการนี้ แนวคิดต่างๆที่นำเสนอแม้ว่าจะเป็นการพัฒนานำร่อง แต่ก็หวังว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ สู่การปฏิบัติเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และปรับปรุงพัฒนาต่อไปเพื่อคุณภาพบัณฑิตของสถาบันฯ และเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆที่สนใจได้นำไปปรับใช้ต่อไป

อาจารย์ ดร.วีระพงษ์ ประสงค์จีน
รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพรรณ นิลโพธิ์

1 ตุลาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ความนำ	ข
หลักสูตรอบรมเตรียมพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์ และพัฒนาทักษะ ทางสังคมอันพึงประสงค์ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	1
รูปแบบเชิงแนวคิดการยกระดับ Soft Skills ด้วยการบูรณาการการศึกษาทั่วไป กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ : ศึกษากรณีอุตสาหกรรมบริการด้าน การท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	10
การเสริมศักยภาพนิสิตแบบองค์รวมผ่านการบูรณาการรายวิชาศึกษาทั่วไป กับสหกิจศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	20
การพัฒนาและประเมินผล DPU DNA Assessment Rubric เพื่อการวัดและติดตาม ทักษะของนักศึกษาในรายวิชาจากหมวดศึกษาทั่วไปจนถึงสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	28
การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต อันพึงประสงค์ ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	44
การส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตด้านจรรยาบรรณ (Soft skills) ในแต่ละกลุ่มวิชาชีพ ของรายวิชาศึกษาทั่วไปในยุคเทคโนโลยีเปลี่ยนโลกเพื่อการทำงาน ในกลุ่มอุตสาหกรรม (S-Curve) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	54
ชุมชนนักปฏิบัติ : แนวทางการจัดการความรู้ ในรายวิชาศึกษาทั่วไป ที่ส่งผล ต่อการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ ABCD ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	65
กิจกรรมเชิงปฏิบัติการการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนา วิทยาลัยเซาธ์อีสบางกอก	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต อันพึงประสงค์ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในรูปแบบของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	83
โครงการศึกษาระดับความสำคัญของ Soft Skills ด้านต่าง ๆ ของรายวิชา ศึกษาทั่วไปจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	93
การพัฒนากิจกรรมรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบูรณาการร่วมรายวิชา ฝึกประสบการณ์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	99
การพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาทั่วไปเชิงบูรณาการกับสหกิจศึกษา เพื่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	109
การบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต อันพึงประสงค์ ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	120
พัฒนารูปแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม	134
บูรณาการการศึกษาทั่วไปในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และสหกิจศึกษาในอนาคตของโรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	143

การพัฒนาแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

The Model Development of General Education and the Co-Operative
Education of Sripatum University

ชนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ¹, กิตติภูมิ มีประดิษฐ์¹, สාරวย เหลือลั่น², วิรัช เลิศไพฑูรย์พันธ์ และอัจฉราพร โชติพิภุภ³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ เพื่อค้นหาทักษะด้านสังคม (soft skill) ที่ผู้ประกอบการและอาจารย์นิเทศก์งานสหกิจศึกษาต้องการจากนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม และเพื่อพัฒนาแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โครงการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาจากเอกสาร รายงาน วารสารและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เชื่อถือได้ และส่วนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์งานสหกิจศึกษา จำนวน 16 คน และตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questionnaires) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านสังคม (soft skill) ของนักศึกษาที่ควรได้รับการบ่มเพาะก่อนเข้าร่วมสหกิจศึกษา มี 16 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอ 3) ทักษะด้านการคิดเชิงสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการสร้างนวัตกรรม 5) ทักษะด้านการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ 6) ทักษะด้านการแก้ปัญหา 7) ทักษะด้านการทำงานร่วมกัน 8) ทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยี 9) ทักษะเฉพาะในสายอาชีพ 10) ทักษะด้านการใช้ชีวิตตามสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน 11) ทักษะด้านทัศนคติ 12) ทักษะความเป็นผู้นำ 13) ทักษะด้านอารมณ์ 14) ทักษะด้านการบริหารเวลา 15) ทักษะด้านการจัดการความคิด และ 16) ทักษะด้านเจรรยา นอกจากนี้รูปแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปสามารถดำเนินการได้ 3 แนวทาง คือ 1) การบูรณาการผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นฐานในการเรียนรู้ 2) การบูรณาการผ่านพันธกิจของสถาบันการศึกษากับรายวิชาที่เชื่อมโยงกับพันธกิจของสถาบันการศึกษา และ 3) การบูรณาการข้ามรายวิชาและข้ามศาสตร์โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อกลาง

คำสำคัญ : การบูรณาการการศึกษาทั่วไป; สหกิจศึกษา; Soft Skills

¹ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ² ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

³ ศึกษาศาสตร์และการวิจัย

Abstract

The two objectives of the research are to find soft skills that entrepreneurs and co-operation educative supervisors need from students attending cooperative education at Sripatum University and to develop a model for integrating general education with cooperative education of Sripatum University. The research project is a qualitative research which is divided into 2 parts: part 1 is a study from reliable documents, reports, journals, and reliable sources, and part 2 is a group discussion to brainstorm opinions from 16 cooperative education supervisors and 8 entrepreneurs. The tools used for collecting research data are open-ended questionnaires.

The results showed that there are 16 soft skills of students that should be nurtured before joining cooperative education including 1) moral and ethical skills 2) communication and presentation skills 3) skills Creative Thinking 4) Innovation Skills 5) Thinking Skills, Analysis, Synthesis 6) Problem Solving Skills 7) Collaboration Skills 8) Media and Technology Skills 9) Specialized Skills Occupation 10) Life Skills in Daily Environment 11) Attitude Skills 12) Leadership Skills 13) Emotional Skills 14) Time Management Skills 15) Thought Management Skills and 16) Skills Negotiation In addition. The general education integration model can be implemented in three ways including 1) integration through various activities; 2) the integration through the educational institution's mission and the courses linked to the educational institution's mission; and 3) the cross-curricular and cross-disciplinary integration using activities as a medium.

Keywords : Integrating general education; Cooperative Education; Soft Skills

บทนำ

มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอันดับแรก ๆ ที่ได้เข้าร่วมโครงการนำร่องในการจัดการศึกษาสหกิจศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 จนถึงปัจจุบันตามประกาศนโยบายของภาครัฐ มีหน่วยงานชื่อว่า ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (Cooperative Education and Career Development Center) เป็นผู้รับผิดชอบงานสหกิจศึกษาโดยตรง โดยกำหนดการจัดการศึกษาสหกิจศึกษาให้นักศึกษาไปปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 16 สัปดาห์ ในช่วงเวลาของภาคการศึกษาปกติ เป็นการดำเนินการร่วมกับทางศูนย์สหกิจศึกษา

กับคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยในการจัดอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาสหกิจศึกษา ก่อนออกไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ณ สถานประกอบการ

มหาวิทยาลัยศรีปทุมให้ความสำคัญกับสหกิจศึกษาอย่างมากจึงให้มีการเรียนวิชาเตรียมสหกิจศึกษา และวิชาสหกิจศึกษาเป็นรายวิชาหนึ่งของแต่ละหลักสูตรวิชาชีพ และยังมีรายวิชาการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานในโลกสังคม (รหัสวิชา HUM410) ซึ่งอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เป็นรายวิชาที่นักศึกษาที่จะเข้าร่วมสหกิจศึกษาต้องลงเรียนก่อนเข้าโครงการสหกิจศึกษา

แต่อย่างไรก็ตามจากผลการติดตามการสะท้อนกลับ(feedback) ของสถานประกอบการที่นักศึกษาสหกิจศึกษาได้เข้าทำงานนั้น ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ ได้รวบรวมข้อและจัดเก็บข้อมูลไว้เมื่อสิ้นสุดโครงการสหกิจศึกษา โดยข้อมูลจากสถานประกอบการ พบว่าควรมีการปรับปรุงทักษะทางสังคม (Soft skill) ของนักศึกษาสหกิจศึกษา เช่น ทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ทักษะการนำเสนอ ทักษะด้านอารมณ์ ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

สำนักวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้บรรจุหลักสูตรรายวิชาทั่วไปที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้กว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม จึงทำให้การจัดการศึกษาทั่วไปมีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และที่สำคัญคือช่วยสร้างเสริมทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะอาชีพ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการในหลักสูตรอาชีพของคณะวิชา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสำนักวิชาศึกษาทั่วไป จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในปัจจุบัน เพื่อสร้างเสริมทักษะด้านสังคม หรือที่รู้จักในชื่อว่า soft skill โดยให้นิยามของคำว่า “บูรณาการ” คือการเชื่อมโยงและผสมผสานรายวิชาศึกษาทั่วไปให้สอดคล้องกับนักศึกษาในแต่ละหลักสูตรอาชีพเพื่อให้สามารถสร้างเสริมทักษะชีวิต ทักษะสังคมและทักษะอาชีพของนักศึกษา ซึ่งจะนำมาใช้ในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างมีคุณภาพก่อนเข้าสู่สถานประกอบการ จึงมีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 2 ข้อ คือ เพื่อค้นหาทักษะด้านสังคม (soft skill) ที่ผู้ประกอบการต้องการจากนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม และเพื่อพัฒนารูปแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปกับสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 ในส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาจากเอกสาร รายงาน วารสารและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องและ
 เชื้อถือได้ การวิจัยเอกสารนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลงานวิจัย ผลงานทางวิชาการและ
 บทความวิจัยเกี่ยวกับ soft skill ร่วมกับผลการสะท้อนกลับที่ได้จากสถานประกอบการที่
 นักศึกษาได้เข้าร่วมสหกิจศึกษา

เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกเอกสารที่นำมาใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกเอกสารที่ได้รับการตีพิมพ์
 ในฐานข้อมูล TCI และผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ผ่านคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

ในส่วนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่มโดยมีประเด็นหัวข้อการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 ข้อ
 การสนทนากลุ่มนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานรองอธิการบดีเป็นผู้ประสานไปยัง
 คณะ/วิทยาลัยเพื่อให้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มครั้งนี้ ซึ่งพบว่า 13 คณะ/วิทยาลัยให้ความร่วมมือ
 อย่างดียิ่ง ทำให้ได้อาจารย์นิเทศก์งานสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมรวม 16 คน และผู้วิจัย
 ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในการประสานกับ
 ตัวแทนสถานประกอบการ ซึ่งทำให้ได้ตัวแทนสถานประกอบการเข้าร่วมรวม 8 คน ดังนั้นจำนวน
 ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมด 24 คน ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเกณฑ์
 ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามแนวคิดของโทมัส ที แมคมิลแลน (Thomas T' Macmillan, 1971)
 ที่กล่าวว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 21 - 24 คน จะทำให้ระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.46 - 0.48
 และอัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.02

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. อาจารย์นิเทศก์งานสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ครอบคลุมทุกคณะ/วิทยาลัย
 รวม 13 คณะ/วิทยาลัย มีอาจารย์นิเทศก์งานสหกิจศึกษา 16 คน
2. ตัวแทนสถานประกอบการ ซึ่งเป็นหน่วยงาน/บริษัทที่รับนักศึกษาสหกิจศึกษาด้าน
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4 คน และหน่วยงาน/บริษัทที่รับนักศึกษาสหกิจศึกษาด้านสังคมศาสตร์
 และมนุษยศาสตร์รวม 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย

- 1) ทักษะด้านสังคม(soft skill) ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม
- 2) จุดที่ควรพัฒนาของนักศึกษาที่เข้าโครงการสหกิจศึกษาในเรื่อง soft skill
- 3) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ “บูรณาการการศึกษาทั่วไป” กับ “สหกิจศึกษา”
- 4) แนวทาง/วิธีการในการพัฒนา Soft skill ให้กับนักศึกษา ก่อนเข้าโครงการสหกิจศึกษา
- 5) ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของอาจารย์ที่นิเทศก์งานสหกิจศึกษาและตัวแทนสถานประกอบการ โดยผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2564 เวลา 13.00-16.00 น. เพื่อระดมความคิดเห็นของอาจารย์ที่นิเทศก์งานสหกิจศึกษา จำนวน 16 คน และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2564 เวลา 20.00 - 22.30 น. เพื่อระดมความคิดเห็นของตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยได้ส่ง “บันทึกโดยย่อ เพื่อชี้แจงที่มาของการจัดทำกรสนทนากลุ่ม” และ “ประเด็นหัวข้อในการสนทนากลุ่ม” เพื่อเป็นแนวทางในการสนทนากลุ่มใน “การพัฒนาแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไป กับสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม” ซึ่งได้กล่าวถึงที่มาและความสำคัญของโครงการวิจัยนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม และประเด็นหัวข้อการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในเครื่องมือการเก็บรวบรวมการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยทำการถอดไฟล์บันทึกเสียงจากระบบ Zoom Cloud Meeting ออกเป็นตัวอักษร และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านอารมณ์และการบริหารความคิด (soft skill) และผลการสะท้อนกลับที่ได้จากสถานประกอบการที่นักศึกษาได้เข้าร่วมสหกิจศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ และทำการเรียบเรียงเป็นแนวความคิดทักษะด้านอารมณ์และการบริหารจัดการความคิด (soft skill)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้าน soft skill ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม มี 16 ทักษะ ได้แก่

1) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	2) ทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอ
3) ทักษะด้านการคิดเชิงสร้างสรรค์	4) ทักษะด้านการสร้างนวัตกรรม
5) ทักษะด้านการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์	6) ทักษะด้านการแก้ปัญหา
7) ทักษะด้านการทำงานร่วมกัน	8) ทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยี
9) ทักษะเฉพาะในสายอาชีพ	10) ทักษะด้านการใช้ชีวิตตามสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
11) ทักษะด้านทัศนคติ	12) ทักษะความเป็นผู้นำ
13) ทักษะด้านอารมณ์	14) ทักษะด้านการบริหารเวลา
15) ทักษะด้านการจัดการความคิด	16) ทักษะด้านเจรจา

การบูรณาการทักษะต่างๆ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ชั้นปี 1 เพื่อให้เกิดการพัฒนาและบ่มเพาะอย่างต่อเนื่องมาจากจิตใต้สำนึก จนถึงชั้นปีที่ 4 ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้มีทักษะด้าน soft skill การจัดรายวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปได้มีการกระจายในทุกชั้นปี โดยเริ่มแรกมหาวิทยาลัยร่วมกับผู้สอนวางแผนการเรียนการสอนที่สามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติได้จริง โดยการบูรณาการอาจทำได้ในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การทำจิตอาสา โครงการบำเพ็ญประโยชน์ การจัดทำรายงานกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบ Portfolio ที่ผู้สอนเป็นผู้มอบหมายงานให้ทำในแต่ละวิชา เป็นต้น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนหรือวางแผนการสอนต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้น หรือการบูรณาการอาจทำผ่านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เช่น ชมรม ค่ายอาสา การประชุมเชียร์ กิจกรรมอาสาสมัครและจิตอาสา การรับน้อง กิจกรรมกีฬา เป็นต้น

ดังนั้นรูปแบบการบูรณาการการศึกษาทั่วไปสามารถดำเนินการได้ 3 แนวทาง คือ 1) การบูรณาการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานในการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชานั้นๆ ได้ เช่น ใช้โครงการเป็นฐาน ใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน ใช้งานวิจัยเป็นฐาน 2) การบูรณาการผ่านพันธกิจของสถาบันการศึกษากับรายวิชาที่เชื่อมโยงกับพันธกิจของสถาบันการศึกษา ซึ่งได้แก่ การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้เรียนจะได้ประโยชน์อย่างมากจากแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายมากขึ้น อีกทั้งผู้เรียนได้ปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนอกห้องเรียนซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของประเทศ หรือของโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและไม่หยุดนิ่ง และ 3) การบูรณาการข้ามรายวิชาและข้ามศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อกลาง ซึ่งในส่วนนี้ทำให้เกิดการเชื่อมโยงของวิชาชีพกับ soft skill ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ข้ามรายวิชาและข้ามศาสตร์และรู้จักการแก้ปัญหาในส่วนต่างๆ ในสังคมอีกด้วย เช่น ในรายวิชาการตลาดของคณะบริหารธุรกิจ สามารถจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอ บุคลิกภาพของผู้ขาย วิธีการทำสื่อการขายออนไลน์ ซึ่งต้องใช้องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การพัฒนาบุคลิกภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำสื่อออนไลน์ เป็นต้น

ทั้งนี้หน่วยงานระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา/วิทยาลัยร่วมกันพิจารณากิจกรรมและแบบประเมินกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วม เพื่อกำหนดเป็นค่าระดับที่สามารถสะท้อนถึง soft skill ของนักศึกษาและยังใช้ข้อมูลส่งต่อไปยังสถานประกอบการที่นักศึกษาจะเข้าไปในโครงการสหกิจศึกษาได้ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปสามารถพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) ให้ครอบคลุม 16 ทักษะ ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าไปโครงการสหกิจศึกษา เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการศึกษาทั่วไป รวมทั้งการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หรืออาจมีการพัฒนาหรือสร้างรายวิชาใหม่ที่สามารถวัดและประเมินทักษะของนักศึกษาก่อนเข้าโครงการสหกิจศึกษาได้

และผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และผู้สอนในหมวดวิชาชีพพร้อมกันวางแผนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งนักศึกษาจะได้รับประโยชน์ในการพัฒนา 16 ทักษะ ก่อนเข้าโครงการสหกิจศึกษา

แนวทางการพัฒนาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

แนวทางการพัฒนา

1. หน่วยงานระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา/วิทยาลัยร่วมกันพิจารณากิจกรรมและแบบประเมินกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วม เพื่อกำหนดเป็นค่าระดับที่สามารถสะท้อนถึง soft skill ของนักศึกษาและยังใช้ข้อมูลส่งต่อไปยังสถานประกอบการที่นักศึกษาจะเข้าโครงการสหกิจศึกษาได้

2. พิจารณานโยบายที่รับผิดชอบในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) ให้ครอบคลุม 16 ทักษะ ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าโครงการสหกิจศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาทั่วไปรวมทั้งการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

3. ผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และผู้สอนในหมวดวิชาชีพพร้อมกันวางแผนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งนักศึกษาจะได้รับประโยชน์ในการพัฒนา 16 ทักษะก่อนเข้าโครงการสหกิจศึกษา

4. สร้างรายวิชาใหม่ที่สามารถวัดและประเมินทักษะของนักศึกษาก่อนเข้าโครงการสหกิจศึกษาได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและคณะวิชา/วิทยาลัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศในการบริหารหลักสูตรและเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนได้

2. หน่วยงานระดับมหาวิทยาลัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนานักศึกษาเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

3. เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศสามารถนำ 16 ทักษะ ไปใช้เพื่อสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้

- สมบัติ ประจัญตานต์ และคณะ. 2557. รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสาขาวิชาเทคโนโลยี สถาปัตยกรรม. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต. 2(2), 215-224.
- สิริพัชร เลขภาวิโรจน์. 2559. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวมาลย์ ม่วงประเสริฐ และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์. 2562. ผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของนักศึกษาในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป. วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต. 15(1), มกราคม-เมษายน. 251-262.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). 2540. การศึกษาพัฒนาหรือบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.
- เวโรจน์ ลิ้มจรูญ. 2563. Soft Skills ที่จำเป็นต้องมีในยุคดิจิทัล. 20 มกราคม 2020. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา <http://steco.kmutt.act.h/knowledge/1075>
- Balcar, J. 2014. Soft skills and their wage returns : Overview of empirical literature. Review of Economic Perspectives, 14(1), 3-15.
- Carnevale, A.P. 2013. 21st century competencies for college and career readiness, Broken Arrow, OK : National Career Development Association.
- Krungsri Plearn Plearn. 4 Soft Skills ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้กับคุณ. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา <https://www.krungsri.com/th/plearn-plearn/4-soft-skills>
- Macmillan, Thomas T. 1971. The Delphi Technique. Paper Presented at the Annual Meeting of The California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development. Monterey, May 3-5.
- Manpower Group. 2013. Talent Shortage Survey Research Results. Milwaukee, WI : Manpower Group.
- MIT Sloan. Soft Skills ทักษะด้านอารมณ์ที่ต้องมีในการทำงาน. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา <http://johjaionline.com/on-looker/soft-skills>

KEEPWALKING

NOW OR NAVER

